

Sort Stork (*Ciconia nigra*). En Sort Stork blev iagttaget ved Glænø Vesterfed den 14. september 1958. Den fløj op på ca. 50 m afstand og slog sig ned i lavvandede smådamme lidt længere ude på Feddet, hvor den fouragerede en halv times tid, inden den lettede og forsvandt mod en af Glænøs småskove. Efter forskellige beboeres udsagn havde den på dette tidspunkt opholdt sig på Glænø i ca. 14 dage.

Stor Tornskade (*Lanius excubitor*). Den 8. januar 1960 iagttog jeg gentagne gange en Stor Tornskade stående stille i luften på klippende vinger ca. 2 m over en græsmark få km syd for Åbenrå. Den 12. april 1951 iagttog min hustru og jeg et eksemplar, vistnok en han, siddende i toppen af en busk i et engterræn med tjørne og vidjebuske ved Tissøs østbred mellem Sæby og Buerup, lidt nord for Klinteskoven.

Sortklire (*Tringa erythropus*). En Sortklire blev iagttaget på fladvandet ved Sevedø, nær Skelskør, den 16. juni 1961. Sidst i juni eller først i juli 1959 blev to fugle iagttaget sammesteds.

Sorttrygget Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*). En han blev iagttaget den 8. juni 1960 ved Vibæk Vandmølle på Als, fangende insekter i den næsten udtørrede mølledam, men ikke fodrende unger. Den 9. juni blev en han og en hun set samme sted, idet hunnen holdt mest til mellem kragtræerne på den gamle Møllegårds stråtag. Hannen var atter travlt beskæftiget med fangst i Mølledammen. Parret holdt tydeligt sammen. Efter beboernes udsagn var parret der hver sommer.

Svaleklire (*Tringa ochropus*). To Svaleklirer blev iagttaget på Sevedø den 16. juni 1960. Den 25. juni 1960 fløj en eller to fugle op fra et lille mosehul i Suserup Skov ved Sorø.

Vandstær (*Cinclus cinclus*). En Vandstær blev set ved Gudum Å, ikke langt fra Gudum kirke ved Slagelse, den 9. januar 1961, og igen den 24. januar samme år og sted. Samme sted blev en fugl set omkring den 20. december 1960 af provst HOLMGAARD, Slagelse.

A. SCHAT KIELBERG

ANMELDELSER

ERIC ENNION: *The House on the Shore. The story of Monks' House Bird Observatory.* (200 pp., 7 tavler, talrige tekstfigurer.) – ROUTLEDGE and KEGAN PAUL, London 1960. (Bogen var trykt 1959, men udkom først 1960 på grund af produktionsforsinkelse.) Pris: 28 sh.

Da forf. havde virket som læge i Cambridgeshire i næsten 20 år, solgte han sin praksis og flyttede 1945 til Flatford Mill ved floden Stour på grænsen mellem Suffolk og Essex. Her havde han »study-centre« og dyrkede naturhistoriske og kunstneriske interesser, som han havde savnet tid til for sine »hundred-and-one responsibilities« som læge. I 1950 flyttede han til »huset ved kysten« af Northumber-

land og blev leder af Monks' House Bird Observatory, en af de 15 ornithologiske stationer, der på linie med Fair Isle, Isle of May o. s. v. står i forbindelse med British Trust for Ornithology i Oxford. I bogen beskrives institutionens tilblivelse og daglige arbejde. Udmærkede afsnit handler om fangst med fælder, net og slynger, og om praktisk håndtering af fugle under ringmærkning og andet studium. Nogle kapitler drejer sig om undersøgelser på fuglenes ynglepladser, hvor forf. er afgjort modstander af for megen trampen omkring; han foretrækker afluring af objekterne uden overflødig beskadigelse af vegetationen. Endvidere findes afsnit om øer og lokaliteter i land inden for observationsområdet. I 3 tillæg gives oplysning om Storbritanniens ornithologiske stationer samt ringmærkningsstatistikker fra Monks' House's arbejde. På tavlerne ses gode fotografier, og teksten er gennemillustreret af forf. egne tegninger. LØPP

R. B. BENNETT: *Budgerigars, Canaries and Foreign Finches.* (320 pp., 10 tavler, hvoraf 6 i farver, talrige tekstfigurer.) – C. ARTHUR PEARSON, London 1961. Pris: 42 sh.

En meget smuk bog om Undulater, Kanariefugle og eksotiske finker og væverfinker. Undulaten og Kanariefuglen er særlig udførligt behandlet; de almene og specielle fugleholderoplysninger gives i rigt mål, og for Undulatens vedkommende bliver der gjort indgående rede for arvelighedsforholdene. Historiske oplysninger findes også. De øvrige fugle er omtalt i 4 afsnit om henholdsvis australske, amerikanske, afrikanske og asiatiske arter. Den systematiske behandling af dette stof kunne have været bedre; men billedmaterialet er godt. Det skyldes forf. selv, og det omfatter flere arter, som meget sjældent ses afbildet i farver. LØPP.

HANS RITTINGHAUS: *Der Seeregenpfeifer (Charadrius alexandrinus L.). Die neue Brehm-Bücherei 282.* (126 pp., 26 tekstfigurer.) – A. ZIEMSEN, Wittenberg Lutherstadt 1961. Pris: Dm 6,00.

Forf. har gjort indgående studier over den Hvidbrystede Præstekrave, specielt på den lille østfrisiske Ø Oldeog ud for Wesermundingen; her findes en ret betydelig bestand af denne fugleart, som har været kontrolleret gennem 13 år. I et par indledende afsnit omtales arbejdsmetoder og mere almindelige forhold som kendetegn, stemme og føde. Ca. 5/6 af bogen drejer sig om yngletidens tildragelser fra fuglenes ankomst til de trækker bort. I forskellige småkapitler beskrives territoriale stridigheder, parringslege, redens anlæggelse og æglægning, rugning, ungerne liv o. s. v. Til sidst omtales træforhold og vinterkvarter, som efter genfangsterne at dømme udelukkende ligger på fransk og iberisk område, sygdomme og fjender, og endelig findes en fyldig litteraturfortegnelse. Illustrationsmaterialet omfatter adskillige udmærkede fotografier og særdeles oplysende tegninger og diagrammer. LØPP.

PETER SCOTT: *The Eye of the Wind*. (679 pp., 20 tavler, hvoraf 4 i farver, talrige vignetter.) – HODDER & STOUGHTON, London 1961. Pris: 42 sh.

Den foreliggende bog er en selvbiografi, skrevet af en mand, som står midt i sit arbejde og har mange andre opgaver at løse. Forf. har oplevet noget, og han beretter om sit livs forskellige tildragelser med skiftende stemninger fra oprigtig begejstring til dyb alvor, alt efter deres karakter. Bogen indeholder meget andet end ornithologi, og billederne viser meget andet end gæs; men selvfølgelig får også de deres plads. Man læser bl. a. om, hvordan den Grønlandske Blisgås omsider blev systematisk rigtigt placeret som *Anser albifrons flavirostris* DALGETY & SCOTT, og om Hawaiiigæssene, hvoraf der indtil 1960 er opdrættet 126 individer eller halvdelen af verdensbestanden i andefugleparken i Slimbridge.

Forf. var kun 2½ år, da hans far, ROBERT FALCON SCOTT, sidst i marts 1912 omkom på tilbagemarchen fra Sydpolen, som han var nået frem til en måned senere end ROALD AMMUNDSEN. Hans mor sørgede for, at han fik en alsidig opdragelse og blev hårdet i fri luft med så lidt tøj på som muligt, hvilket undertiden vakte opmærksomhed blandt traditionsbundne landsmænd. Fra sin barndom har han omgivet sig med alle mulige dyr fra sommerfuglelarver og opefter, og hans fremragende kunstneriske evner har givet positive resultater fra hans tidlige ungdom. Også som sportsmand placerede han sig; navnlig sejlsporten fik hans store interesse i tiden fremover.

En meget væsentlig del af bogen omhandler forf.s deltagelse i 2. Verdenskrig, hvor han gjorde tjeneste i den britiske marine. 1939 var en lille samling af levende gæs sat i pleje forskellige steder; men da krigen var forbi, kom der hurtigt gang i gæsestudierne påny, og november 1946 blev The Severn Wildfowl Trust stiftet. Dens arbejde er kendt Verden over, og dens leder er glad og tilfreds med sine resultater. Et af billederne viser ham i meget nær kontakt med 9 hawaii-gæslinger, det første års fangenskabsproduktion i England af denne fugleart, som man anså for uddøende, og han regner med, at han er den lykkeligste mand, han véd af.

LØPP.

STIMMEN EINHEIMISCHER VÖGEL (951A-958A, 45 EP) – Kosmos, Stuttgart 1961. Pris: DM 5,80.

I det stadig stigende antal serier af plader med fuglestemmer foreligger også denne tyske, der hævder sig pænt og vil være af interesse for mange danske ornitologer. Hovedvægten ligger på de almindeligt forekommende sangere, men der findes desuden nogle yderst interessante optagelser; interessante især for den stadig voksende skare af danske ornitologer, der udvider deres interesseområde til også at omfatte nabolandenes fugleliv. Ofte findes der her arter som har en periferisk udbredelse hos os eller kun træffes yderst sjældent, men som den ornitolog, der rent stemmemæssigt vil være velorien-

teret, ikke kommer uden om. Af sådan art er bl. a. en meget lærerig spætteserie, Grøn-, Grå, Sortspætte; Stor-, Mellem- og Lille Flagspætte; Hærfugl, Vagtel, Gulirisk, Rødtoppet Fuglekonge og Korttået Træløber. I serien er der et par eksempler på pædagogisk tilrettelægning (Grøn- og Gråspætte og de to Træløbere), men da sådanne plader uden tvivl af langt de fleste købes med indlæring for øje, kunne man godt være kommet »forbrugeren« mere i møde på dette område. Alt i alt er serien absolut anbefalelsesværdig med mange gode og lærerige optagelser. Dog generes man på nogle af optagelserne af motorstøj af forskellig art; en støj man i naturen sikkert ikke ville bemærke, men som her på pladerne virker unaturlig stærk og er svær at abstrahere fra, sikkert fordi der er tale om monofoni. I et gennem-industrialiseret og stærkt trafikeret land som Tyskland er det sikkert et svært problem at løse, og man tilgiver gerne lidt støj på optagelser af sjældnere arter, men at det ikke skulle være muligt at undgå jet-jagerstøj på en gransangeroptagelse, forekommer usandsynligt. Undgår forelæggeren på de kommende plader alvorligt distraherende støjkilder, vil serien med sit interessante repertoire og sine artstypiske indspildninger ikke alene, som de allerede udkomne plader, være af pædagogisk værdi, men også blive til stor æstetisk nydelse.

BENNY GENSBOL

JAN LINDBLAD: Den sjungande fågelboken. (1-9; 45 EP). - ALMQVIST & WIKSELL, Stockholm 1961. Pris: 14 d. kr. pr. stk.

Når man har afspillet denne serie svenske fugleplader, føler man uvilkårligt trang til at udbryde: Fremragende, fantastisk. Den moderne pladeteknik sammen med LINDBLADS dygtighed har gjort det til en æstetisk nydelse at lytte til disse optagelser af fuglestemmer, hvad ikke altid var tilfældet med ældre fugleplader. Kender man lidt til de vanskeligheder, der med det meget følsomme udstyr knytter sig til naturoptagelser af højeste kvalitet, bliver begejstringen for disse perler af optagelser ikke mindre. Hvad man særlig må beundre blandt så mange optagelser (ialt foreligger 62 arter) er, at de alle (bortset fra Misteldroslen) er fri for distraherende baggrundsstøj, især når man tager i betragtning, at selv en svag vind eller f. eks. en motor flere km borte er i stand til at ødelægge en optagelse totalt. Alene at vente på de ideale optagelsesbetingelser må have taget kolossal tid. De enkelte plader rummer stemmer af fugle fra samme biotop. Så godt som alle arterne høres uden andre generende stemmer til at udviske indtrykket af den fugl, der præsenteres; noget, der er af stor vigtighed, når en stemme skal læres. Af stor betydning, set fra et pædagogisk synspunkt, er det, at JAN LINDBLAD også har formået at finde fugle, der rent sangmæssigt er artstypiske. For en sådan samling skal give ejeren det fulde udbytte m. h. t. indlæring af stemmerne, må de have en vis pædagogisk tilrettelægning, således at arter, der kan forveksles, afspilles efter hinanden, eller ligefrem ind i hinanden. Vedrørende det første er denne fremgangsmåde fulgt her, medens

der er flere tilfælde, der indbyder til »mixing«, end de få, udgiveren har benyttet. (F. eks.: Solsort-Misteldrossel, Bynkefugl-Digesmutte).

Særlig fremragende, rent teknisk eller ved et stort udvalg af artens stemmemuligheder, står Munk, Gøg, Trane, Sangsvane, Slag-, Perle- og Spurveugle, Sorthalset Lappedykker og Grønspætte. Stemmer på sangfugle, som sjældent eller endnu aldrig er forekommet hos os, er særlig morsomme at lytte til, da en plade for de fleste er den eneste måde at lære stemmen på og således være forberedt til et møde med arten. Her findes bl. a. Stor og Lille Korsnæb, Karmin-dompap, Hortulan, Busksanger og Lille Fluesnapper.

Pladeetuiet, der har form af et album med oplysninger om de pågældende fugle og portræt af hver enkelt art, er meget smukt udført. (Dog savnes plastikpose til pladen). Til hver af disse kan leveres et billedbånd (24×36) med farvefotografier. Man venter med længsel på seriens fortsættelse.

BENNY GENSBO

JOHANNES LÜTTSCHWAGER: Die Drontevögel. (60 pp., 34 ill.) – Die neue Brehm-Bücherei 276. A. ZIEMSEN, Wittenberg Lutherstadt 1961. Pris: DM 3,75.

En interessant og meget læseværdig bearbejdelse af dronterne, hvorefter der i alle tilfælde har levet 2 arter på hver sin ø af Maskarenerne. Fra den vestligste og største af øerne, Réunion, har man overleveringer om en hvid Dronte, men ingen realiteter i form af knoglefund. Den egentlige Dronte (*Raphus cucullatus*) fra Mauritius og Solitæren (*Pezophaps solitarius*) fra den østligste og mindste af øerne, Rodrigues, er sikre nok. Forf. har bearbejdet det tilgængelige materiale på særdeles fyldestgørende måde og fremdrager adskillige interessante træk. Således fæster han sig ved næseborenes plads ret langt fremme på næbbet, hvorfor Dronterne må have drukket som normale fugle og ikke duevis. Endvidere mener han bestemt, at ungerne har været redeflyende. På grundlag af bl. a. disse 2 træk hævder han med fuld ret, at Dronterne i systematisk henseende bør fjernes fra duefuglene, og han placerer den inden for tranefuglegruppen i nær forbindelse med vandhønsene. Af mere specielle forhold beskrives en række pathologiske forandringer i materialet af solitærknogler.

LØPP.

MIRIAM ROTHSCHILD and THERESA CLAY: Fleas, Flukes and Cuckoos. A study of bird parasites. (304 pp., 4 sorttavler og et par tekstfigurer.) – Arrow Books, London m. fl. steder 1961. Pris: 6 sh.

Første udgave af denne bog om fuglesnyltere med titlen »Lopper, ikter og gøge« udkom 1952 i New Naturalist serien hos COLLINS i London. Ref. kender ikke 3. udgave fra 1957; men denne billige »Grey Arrow edition« synes at være et optryk af den. De hurtigt efter hinanden følgende udsendelser af nye udgaver viser klart, at der har været stort behov for bogen. Teksten er delt i tre hovedafsnit. Det

første er alment og omfatter kapitler om parasitisme, kommensalisme og symbiose, om snylteforholdets udvikling og om dets indvirken på værten og på snylteren selv. Det andet og meget vigtige hovedafsnit omhandler kun lopper og fjerlus. 3. hovedafsnit er blandet. Heri behandles bakterier, protozoer, orme, fluer, mider, faunaen i fugle-reder, og endelig findes to kapitler, som kaldes henholdsvis »kjøver« og »den europæiske gøg«. I det første nævnes fugle, som har for vane at røve deres føde fra andre fugle, og i det sidste omtales de forskellige redesnyltere med Gøgen som hovedobjekt; her findes også nogle tanker om tilpasningen af redesnylteræggene til værternes æg. Bag i bogen er der en god bibliografi og et omfattende sagregister.

LØPP.

W. J. EGGELING: *The Isle of May. A Scottish Nature Reserve.* Med forord af V. C. WYNNE-EDWARDS. (280 pp., 11 sorttavler, 5 kort og en del tegninger i teksten.) – OLIVER & BOYD, Edinburgh & London 1960. Pris: 30 sh.

Det ornithologiske stof indtager en naturligt fremtrædende plads i den foreliggende bog; men det er ikke dominerende. Den 35 ha store ø i munden af Forth hører til Storbritanniens berømteste fuglelokaliteter, og den har siden 1934 huset en ornithologisk station; men dens betydning rækker langt videre, og dette arbejde er lagt an som en almen kultur- og naturhistorisk fremstilling af Isle of May. I Middelalderen fandtes her et rigt kloster, som blev plyndret af nordboer. Øen er et vigtigt sømærke; den havde fyr allerede i 1600-tallet.

I begyndelsen af bogen findes et smukt digt af EVELYN V. BAXTER, skrevet i begejstring efter en ekskursion til øen i foråret 1924. Hovedteksten er inddelt i en almindelig og en speciel del. I den første findes kapitler om historie, ruiner, fyr, geologi, klima, plantevækst, dyreliv, fugletræk og ringmærkning m. v. I den specielle del findes arts-lister med gode oplysninger om stedets dyr og planter; der er to over fugle, en over artsforekomster og en over ynglefuglene i fortid og nutid. Bag i bogen findes en god bibliografi og tre tillæg, hvoraf det ene giver genfangster af ringfugle. Herfra skal særlig nævnes en Stenvender, som blev genfundet i Nordøstgrønland to år efter mærkningen. Et sagregister findes også; men det kunne med fordel være mere udtømmende.

LØPP.

MALCOLM MACDONALD: *Birds in my Indian Garden.* Illustrated by CHRISTINA LOKE. (192 pp., 1 farvetavle, 48 dobbelte sorttavler.) – JONATHAN CAPE, London 1960. Pris: 45 sh.

Forfatter og fotograf har i fællesskab frembragt en meget smuk bog om indiske fugle; den giver adskilligt ud over de arter, som har ynglet i førstnævnte have i New Delhi, idet en række fugle, der kommer til området på fourageringstogter og andre strejftog, også er medtaget. Iagttagelserne er samlet i årene 1957–1959 og er nedskrevet

i en hyggelig fortællende stil uden dybere videnskabelige tendenser; men teksten giver dog en mængde interessante og fornøjelige træk om stedets fuglefauna, som forf. gennem årene har noteret i de tidlige morgentimer, før han skulle begynde sit daglige arbejde som diplomat. Teksten falder i 15 kapitler, som dels behandler tildragelser i enkelte måneder eller perioder af året, dels fugle som alexanderparakitter, skægfugle, store, ravnefugle og brillefugle; et billede til sidstnævntes afsnit er endog taget i selve NEHRUS have. Omkring 1/3 af fotografierne stammer fra forf.s egen have, og de øvrige er med ganske få undtagelser taget i eller i omegnen af Delhi. Nogle Paradisfluesnappere stammer fra Kashmir, og en enkelt Hvid Vipstjert er fotograferet så langt borte som i Lappland.

Bag i bogen findes et sagregister med betegnelser for fuglene på engelsk, indisk og latin. Dets typografiske opsætning er smuk som bogens øvrige sider, men for de hyppigt omtalte fugleformer er henvisningerne for lidt overskuelige, og trykfejl kan også ses. LØPP.

J. G. MAVROGORDATO: *A Hawk for the Bush. A treatise on the training of the Sparrow-hawk and other short-winged hawks.* Med illustrationer af G. E. LODGE. (144 pp., 4 farvetavler, 2 sorttavler, en del tegninger i teksten). – H. F. & G. WITHERBY, London 1960. Pris: 50 sh.

Forfattere af bøger og afhandlinger om falkejagt har kun i ringe grad beskæftiget sig med spurvehøgen. Fuglen har alle dage været let at få fat i; men til gengæld er den vanskeligere at have med at gøre end de større egentlige høge og ædelfalkene, og i modsætning til Duehøgen og de større ædelfalke kan den kun magte småvildt. Forf. har arbejdet mange år med at afrette Spurvehøge til jagt, og hans hensigt med bogen er at udfylde et hul i falkonérlitteraturen. I teksten omtales den vilde Spurvehøg og dens behandling, efter at den er fanget, mens den læres op til jagtflugt og senere hen, når den slippes løs på et bytte. Selv om man ikke er falkonér, kan man lære adskilligt om Spurvehøgens reaktioner af denne bog. Der er et kort kapitel om de større egentlige høge, og flere af LODGES fremragende billeder er af Duehøge. I et tillæg gives journaler over fem Spurvehøges træning; to af dem slog deres første bytte (Solsort og Agerhøne) knapt 6 uger, efter at de var taget fra reden. Endelig findes en liste over fagudtryk og en kort bibliografi. LØPP.

ALICE PARMELEE: *All the Birds of the Bible, their stories, identification and meaning.* (279 pp., 64 fig.). – LUTTERWORTH PRESS, London 1960. Pris: 30 sh.

De i Bibelen omtalte fugle er her bearbejdet med stor omhu og inspiration. Teksten falder i fem hovedafsnit: Genesis, Guds udvalgte folk, kongedømmets tid, fuglene hos profeterne og psalmisterne samt fuglene i det ny testamente. Forf. har fremragende kendskab til

Bibelens tekst og har søgt at analysere de der forekommende navne på og beretninger om vilde og tamme fugle. Talrige bibelcitater er gengivet, og bag i bogen findes en liste med henvisninger til Bibelens fugleomtaler samt et godt sagregister til den foreliggende bog.

Illustrationerne er i alt væsentligt reproduktioner af kunstværker, hvoraf de ældste er old-ægyptiske. Der er mange middelalderlige arbejder med oplysende tekster. Her kan det dog spores, at bestemmelserne er foretaget af en ikke-europæer, idet et par Gråkrager og en Stenhøne på en veneziansk mosaik fra 1200-tallet er kaldt henholdsvis Ravne og Rødhøne. Endvidere findes en del nyere fugletegninger uden egentlig relation til Bibelen og en række fotografier af levende fugle i frihed og fangenskab. Løpp.

BJÖRN URSING: Fuglebogen. En felthåndbog i farve. Oversat og bearbejdet for Danmark af mag. scient. ARNE NØRREVANG. (254 pp., sort- og farvetavler). — GYLDENDAL, København 1961. Pris: 26,00 kr.

Dette er en ny feltornithologisk håndbog, i det brugelige lommeformat, velegnet til ekskursioner. Det kan jo ikke undgås, at man sammenligner en sådan bog med »Europas Fugle«, og de to bøger er faktisk ret forskellige. I denne bog indledes med et langt afsnit, i hvilket ordner, familier, slægter og de enkelte arter ganske kort diagnosticeres, i telegramstil. Her er en rigdom af illustrationer af vinger, ben, hoveder, m. m. af vigtighed for bestemmelsen, og her er også sort-hvide afbildninger af de sjældnere arter, som så til gengæld ikke er med på farvetavlerne i hovedafsnittet. I dette er alle i Danmark trufne arter (og underarter) beskrevet, deres stemme, biotop, redebygning, føde, forekomst i Danmark og almene udbredelse. Teksten til hver art står på bagsiden af farvetavlen, hvilket er mere praktisk end anbringelsen i »Europas Fugle«, men det havde været endnu mere praktisk (men dyrere at fremstille), hvis teksten havde stået overfor billedet, så man kunne bruge begge dele samtidigt. Teksten bringer langt flere enkeltheder end »Europas Fugle«, der jo også omhandler langt flere arter, men feltkendetegnene er ikke så præcise som i »Europas Fugle« og det er upraktisk, at man skal søge visse oplysninger i det forreste afsnit, andre i hovedafsnittet. Så godt som man er vant i vore dage, må man beklage, at farvetavlerne ikke er gode, fuglene er ukunstnerisk og naivt opfattede, og figurerne virker gammeldags. Mag. NØRREVANG har skilt sig godt fra den danske oversættelse og bearbejdelse af denne svenske bog; indenfor de givne rammer virker oplysningerne korrekte og pålidelige. F. S.

BOAS/THOMSEN: Zoologi. Tredie bind, Chordater. Syvende omarbejdede udgave af J. E. V. BOAS: Lærebog i Zoologien, ved MATHIAS THOMSEN. (487 pp., 336 tekstfig.). — GYLDENDAL, København 1961. Pris: 52,00 kr. (hft.), 61,00 kr. (ind.).

Prof. MATH. THOMSENS storværk, omarbejdelsen og nyudgivelsen af Boas' Lærebog i Zoologi, er nu ved udsendelsen af 3die bind bragt

til ende. Den gamle »Boas« har trofast tjent sine læsere, der talte flere generationer af danske zoologer, men den var grundlagt i en forlængst svunden tid og følte efterhånden håbløst forældet. Ikke mange ville kunne løfte arven efter BOAS, men Prof. THOMSEN havde modet og energien til at påtage sig den uhyre krævende opgave som det i vore dage er at udarbejde en almindelig og systematisk zoologisk håndbog. Prof. THOMSEN har udført arbejdet på den måde, at han både har taget hensyn til den zoologiske tradition herhjemme, som BOAS lærebog var udtryk for, og samtidigt omarbejdet den efter vor tids viden og indstilling og fortalt med nutidens sprog. En stor opgave må det have været at sigte det uhyre stof, at skille væsentligt fra uvæsentligt og lempe udarbejdelsen sådan, at den egnede sig netop for nordiske forhold, for undervisningen ved universiteterne og Landbohøjskolen i Danmark, og for den sags skyld også i de øvrige nordiske lande. Afsnittet om fuglene viser, hvorledes disse principper er gennemført. Foruden de klassiske anatomiske beskrivelser er de nye studieområder overalt bragt ind i billedet, med den plads som tilkommer dem i helheden. Man hører om parringsspil, territorier, kønsdimorfi, kolibriernes kuldedvale, racebegrebet, m. m., og f. eks. afsnittet om trækket er væsentligt udvidet og moderniseret. Også den systematiske del er unægteligt et langt spring fra BOAS' »svømme-fugle«, »hønsefugle«, o. s. v., men omtalen er tilpasset nordiske forhold og medtager kun de eksotiske grupper som har almen interesse. Man må ønske MATH. THOMSEN til lykke med fuldførelsen af dette *opus magnum*, der vil være det solide fundament for zoologistudiet i lange tider fremover, indtil det selv, ligesom sin forgænger, engang vil finde sin afløser.

F. S.